

У Самострілах поляк Вацлав Борейко заклав знаменитий ботанічний сад, розумно використовуючи горбисту місцевість, річки та ставки. В саду були представлені, як фруктові, так і декоративні і екзотичні породи дерев. Найбільш красивим був місцевий платан, який прижився і розрісся. У справах саду Борейко часто підтримував контакти з працівниками ботанічного саду Кременецького ліцею В.Бессер. Вчений побував у Самострілах, досліджував місцеву флору. Дику троянду, яку він виявив на околицях села, він назвав на честь пана Roza Boreukiana.

У 1880 році від саду залишилися лише окремі дерева. Проте навіть у 1950 р. тут траплялися окремі дерева, які ще довго будили увагу місцеві жителі.

Данилюк Опанас Євменович: Росли на правому березі річки Стави величезні ялини, туя, горіхи, кизил, по-народному дерев'як. На вулиці Замлинівській тополю не могли б обійняти і 10 чоловік, вона була шириною до 3-х метрів. Та найбільше у саду пам'ятаються фруктові дерева.

Петрук Єфросинія Панасівна: Сад орендували і охороняли євреї. Єврей Ахтула проживав в В.Межирічах. Яблука росли лише у панському саду. Під час збору урожаю наймалися робітники. За раз до саду підїздили 10 підвід, яблука вивозили до с. Оженіно. Дітям платили по 50 грошів, а дорослі парубки отримували по 1 золотому. За ці гроші можна було купити гарну хустку, кашкети, 1 кілограм цукерок.

с. Весняне

Тимощук В.А.

Цвинтар....Темний і забутий. Тут немає жодної людської душі. Тиша надавлює барабанні перетинки. Моросить дощ. Вузькими струмочками скапує вода по сірих холодних надгробних плитах. Мокрі набряклі дубові хрести стоять самотньо під подувами весняного вітру. Тиша...

Каркнула ворона на товстій кленовій гілляці, облитій холодним дощем Дике вороняче каркання летить у сіре рване небо. Завив між могилами вітер. І ось якусь увагу

привертає залізний чорний хрест з пам'ятною табличкою, якій написано: "Тут спочиває Григорій Старицький – вірний житель нашого села". І справді він був вірним і чесним жителем цього села. Його знав кожен і любив кожен, його поважали в його і навчались. Григорій був прикладом для інших. Але, але, але... Людське життя безкінечне. Ми живемо, живемо і дивимось лише вперед, а коли настає час йти з Янголом Смерті, оглядаємось назад, хоча вже надто пізно, життя наше пролетіло, наче чайка над полем, ось вона над нами, а через секунду ген-ген за полем. Так само і дідусь Григорій жив, а одного сонячного дня не прокинувся від сну. Так і помер з усмішкою на обличчі. Любив він життя! Життя було для нього усе, але все життя був сам. Сам і провів дитинство, наймитуючи в куркулів, сам і назбирав грошей на дім, сам і знайшов собі пару, правда не довго був одружений. Жінка його Ніна померла молодою, а Григорій після її смерті так і не одружився, доживав віку сам.

Сильний був він чоловік. Біди в його житті траплялися раз за разом. Єдиний син, єдина втіха повісився через п'ятнадцять років після смерті матері. Це був тяжкий для Григорія удар. Але він пережив його. Жив далі працював і давав радість іншим. Любили його люди.

Кожного літнього ранку ходив у поле косити. Всі односельчани його пам'ятали у білій полотняній сорочці з косою за плечима. Чувся дзвін гостріння дідової коси далеко. Чувся і його спів. Було затягне "Чорноморця", то душа плаче, то "Сирітоньку" заспіває, що хмари над ним зависають і слухають. А зараз... Не чутно його співу, його улюбленого "Чорноморця", нечутно і дзвону коси, що так завзято викошувала пахучі трави. Любили діда Григорія.

Смутні обличчя були у людей, коли закопували дідову труну. Кам'яні обличчя чужих не пускали сліз за його мертвим тілом. Не було в Григорія рідних, ніхто не плакав за його грішною душею. Сам він був усе своє життя.

І досі стоїть він у пам'яті односельчан в білій полотняній сорочці, завжди босий, з довгою білою бородою по груди. Дивляться його вицвілі очі, колись зелені, наче діброва, у широке блакитне небо. Лунає мелодія дзвону його коси. Помер дід Григорій. Лишилася про його лише одна згадка - той металевий хрест, що стоїть самотньо на старому, забутому усіма цвинтарі. Не жив дід Григорій, але жив він у серцях його односельчан. Пам'ятали його люди. Пам'ятали його люди. Пам'ятали його білу бороду, розвіяну вітром, коли орав своїми чорними кіньми. Любив дід землю. Подобалось йому її орати, засівати житом, а осінню збирати щедрий урожай. Був Григорій хоч і сам, але працював для усіх. Плуга треба полагодити - до діда Григорія, кошика сплести, теж до нього. Знаменитий він був.

А дім, який був у дідуся, жодна господиня не зрівнялася б з ним. Хата побілена, підмурівка пофарбована, а під вікнами цвітуть червоні і жовті іриси. Всі милуються ними. Садок у Григорія був найкращим у селі. Тут і груші сортові і яблука та такі, що п'ять штук і півкошиля.

Любив дід і читати. Книжок у його не одна полиця була. Завше довгими зимовими вечорами читав він книжки, то про мучеників святих, то про військо Запорізьке. А зараз немає діда Григорія. Хата в землю всілася. Навколо її позаростало будяками і кропивою. Але пам'ять про нього живе у людських серцях.

Моросить дощ на пустому цвинтарі. Тихо навкруг, тиша давить на барабанні перетинки. Губиться могила Григорія Старицького між холодними надгробними плитами.

